

РЕШЕНИЕ

№ 38135

гр. София, 17.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав, в
публично заседание на 04.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **9636** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на М. Ц. М. от [населено място], подадена чрез адв. С., срещу Решение № 2153-21-253/22.08.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. - град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/56 от 15.07.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

Релевират се доводи за незаконосъобразност на решението на основание чл. 146, т. 4 АПК. В тази връзка се подчертава, че в случая спорът е правен и е свързан с отговор на въпроса дали специалната разпоредба на чл. 222 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ЗОВСРБ/ дава на военнослужещите права по чл. 69б от КСО или това право е отречено от факта, че в чл. 1 от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП/ изчерпателно са изброени дейностите от първа категория труд, като военнослужещите не са посочени изрично там. Излагат се съображения, обосноваващи, че жалбоподателката отговаря на всички материални предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст /ЛПОСВ/. Твърди се, че незаконосъобразно административния орган е мотивирал отказа си с подзаконовата разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, което е в нарушение на чл. 5, ал. 1 АПК. Иска се отмяна на обжалваното решение.

В съдебно заседание оспорващата, чрез адв. С., поддържа жалбата и моли за нейното уважаване с присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът – директор на ТП на НОИ - С. град, чрез юрк. И., оспорва жалбата и моли за нейното

отхвърляне с позоваване на последната практика на ВАС, шесто отделение. Представя писмени бележки и заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. Прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК относно размера на адвокатското възнаграждение поискано от оспорващата.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не се представлява и не излага становище по жалбата.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 44 -ти състав, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заявление с вх. № 2113-21-3214/29.05.2025 г. жалбоподателката е поискала да ѝ бъде отпусната ЛПОСВ, като към заявлението си е приложила изискуемите документи по чл. 2 НПОС. При така представените документи за трудов/осигурителен стаж и доход е извършена преценка, като е установено, че към датата на подаване на заявлението - лицето е с навършена възраст 51 г. 00 м. и 04 дни и има придобит осигурителен стаж, както следва: Осигурителен стаж от първа категория труд - 29 г. 11 м. и 27 дни; осигурителен стаж от втора категория труд – 00 г. , 03 м. и 00 дни и осигурителен стаж от трета категория труд - 01 г. 03 м. и 06 дни.

На основание чл. 104 КСО общият стаж превърнат към III категория труд за изчисление размера на пенсията е 51 г. 06 м. 24 дни. Сборът от осигурителния стаж и възраст е 102 г. 06 м. и 28 дни.

Длъжностното лице по ПО е приело, че заявителката няма право на лична пенсия за ОСВ по реда на чл. 69, ал. 1 КСО, тъй като няма навършени 54 г. и 4 месеца за календарната 2025 г., няма и право на пенсия за ОСВ по реда на чл. 69б, ал. 1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл. 18, ал. 4 от НПОС - няма навършени 54 г. и 4 м.

По така подаденото заявление с Разпореждане № [ЕГН]/56 от 15.07.2025 г., издадено от длъжностно лице по "ПО" в ТП на НОИ – С. –град на заявителката е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

М. М. е обжалвала така постановеното Разпореждане пред директора на ТП на НОИ-С. град.

С оспореното в настоящото производство Решение директорът ТП на НОИ-С. град е потвърдил горепосоченото разпореждане. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че М. е лице, непопадащо в персоналния обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл. 69б, ал. 1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Тъй като жалбоподателката няма изискуемия стаж като военнослужеща и няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 г. и 4 мес., респ. разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за ОСВ. Според решаващия административен орган формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от М. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПТКП/ (отм.) и Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП/.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е

актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-253/22.08.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/56 от 15.07.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване, са издадени от материално и териториално компетентни органи, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

Спорът е по приложението на материалния закон и се свежда до следното:

Как се прилагат разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО, тяхното съотношение и може ли да се допусне тяхното смесено приложение с материални предпоставки от двата текста по силата на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

В случая е безспорно между страните, че към датата на подаване на заявлението до пенсионния орган жалбоподателката има осигурителен стаж от първа категория - 29 г., 11 м. и 27 дни, като положен от нея като военнослужеща по ЗОВСРБ и има навършена възраст от 51 г., 00 м. и 04 дни. За да откаже отпускане на ЛПОСВ на заявителката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, така и по чл. 69б, ал. 1 от КСО.

В тази връзка настоящият състав съобрази следното:

Съгласно чл. 222 от ЗОВСРБ, трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита за първа категория, като той се приравнява на такъв по силата на закона. Трудът от първа категория, съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО, се определя с акт на Министерския съвет, а именно с ПКТП-отм., действал до 31.12.1999 г. и НКТП (в сила от 01.01.2000 г.). Чл. 1 от НКТП посочва изчерпателно на кои лица и при какви условия на труд стажът следва да се зачете от първа категория труд. Това са лица, полагащи труд под земята, във въздуха, в атомна електроцентрала, в металургията, екипажи на кораби, специализирани в превози на химически вещества, нефтопродукти и въглища; работещи в машинното отделение на плавателни съдове от морския флот. Сред тях не попадат военнослужещи по ЗОВСРБ.

Разпоредбата на чл. 69 от КСО урежда право на пенсия за определени лица въз основа на общ осигурителен стаж (27 години, от които 2/3 действителен) и възраст, като не обвързва правото с категорията на труда. Според ал. 1 на цитираното правило военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по ЗОВСРБ, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Ал. 2 от своя страна регламентира хипотеза за ранно пенсиониране на включените в разпоредбата категория лица, които имат осигурителен стаж като военнослужещи по ЗОВСРБ.

За разлика от чл. 69, разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО изисква като материална предпоставка лицето да е работило десет години при условията на първа категория труд. Според този текст право на пенсия придобиват лицата, които са работили десет години при условията на първа категория труд, при следните условия: т. 1 (изм. - ДВ. бр. 99 от 2017 г. в сила от 1.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; т. 2: от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година е по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

Разпоредбата на чл. 18 от НПОС е по приложението на чл. 69 от КСО и не е относима към правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Ето защо, следва тази подзаконова разпоредба да се разглежда и тълкува, съответно прилага, единствено и само в контекста на основния текст на чл. 69, ал. 1 от КСО. В случая жалбоподателката доказва пред длъжностното лице по „ПО“ общ

осигурителен стаж от над 27 години, от които 2/3 действително изслужени като военнослужеща по ЗОВСРБ. При това положение правилно ответникът отказва да приложи чл. 18, ал. 4 от НПОС, защото не са налице предпоставки за това. М. няма недостигащ осигурителен стаж по чл. 17 от наредбата, вр. с чл. 69, ал. 1 от КСО, за да се прилага чл. 18, ал. 4 от наредбата. Жалбоподателката единствено няма достигната необходимата възраст от 54 г. и 4 м., за да придобие правото на лична пенсия за осигурителен стаж на основание чл. 69, ал. 1 от КСО. Това обаче не съставлява законово установено обстоятелство за прилагане на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 е ясна, тя се прилага, ако лицето, което има качеството на военнослужещ, няма необходимия осигурителен стаж от 27 години, от които 2/3 да е действително прослужен в българската армия като военнослужещ. Само тогава законодателят предвижда, че това лице /военнослужещ/ може да придобие право на пенсия на основание чл. 69б, ал. 1 от КСО, ако съответно отговаря на установените там предпоставки. Следва да се отбележи, че нормата на чл. 18, ал. 4 от НПОС – че лицата, които не могат да се пенсионират по чл. 69, могат да се пенсионират по чл. 69б – не създава ново, още по-благоприятно право чрез смесено приложение, тъй като подзаконов акт (Наредбата) не може да въвежда материални предпоставки извън тези в закона (КСО). Следователно, чл. 18, ал. 4 от НПОС не противоречи на КСО, но и не създава допълнителни права. Зачитането на стажа по чл. 69 КСО за първа категория е само за преценка на правото по чл. 69 и не е равнозначно на действителен труд при условията на първа категория, което е задължителна предпоставка за прилагането на чл. 69б КСО.

Действително лицата, изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл. 69 КСО специални закони, могат да се възползват от чл. 18, ал. 4 НПОС и да им бъде отпусната пенсия по чл. 69б, ал. 1 или 2 от КСО, но единствено, когато не им достига изискуемият осигурителен стаж, като за целта трябва да са навършили необходимата възраст по чл. 69 КСО, каквато хипотеза в случая не е налице.

Следва да се отбележи, че нормите на КСО, които касаят правото на осигурително плащане, в т. ч. пенсия, следва да се тълкуват и прилагат стриктно, поради което и длъжностните лица в ТП на НОИ действат при условията на обвързана компетентност.

При сравнение на последователните редакции на чл. 69 и чл. 69б КСО е видно, че чл. 18, ал. 4 НПОС е обусловена от измененията им и всъщност по никакъв начин не противоречи на КСО като нормативен акт от по-висока степен. (В този смисъл е практиката на ВАС – Решение № 7637/09.07.2025 г. по адм. д. № 2123/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7201/26.06.2025 г. по адм. д. № 3326/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 6921/24.06.2025 г. по адм. д. № 3303/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7144/25.06.2025 г. по адм. д. № 3130/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7986/17.07.2025 г. по адм. д. № 2947/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 9949/16.10.2025 г. по адм. д. № 3578/2025 г., VI отд. на ВАС).

След като в случая М. М. не отговаря на условията за пенсиониране по чл. 69, ал. 1 КСО - не е навършила изискуемата се по чл. 69, ал. 1 КСО възраст, административният орган законосъобразно, в съответствие с материалния закон, е отказал отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

По тези съображения оспореното решение е законосъобразно, а жалбата - неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на спора в полза на ответника следва де се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева, определен на основание чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 44 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Ц. М. от [населено място] против Решение № 2153-21-253/22.08.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. - град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/56 от 15.07.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ОСЪЖДА М. Ц. М., ЕГН – [ЕГН], да заплати в полза на Националния осигурителен институт разноси за настоящото дело в размер на 200 лева /двеста лева/.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

СЪДИЯ: